

Bergsstaten

Undersökningstillstånd – vad är det?

Med stöd av allemansrätten kan vi röra oss fritt i den svenska naturen. Ofta är det även tillåtet att med enkla metoder leta efter mineral. Den som vill göra mer omfattande undersökningar behöver däremot ha ett så kallat undersöknings-tillstånd. För de flesta undersökningarna krävs det även en arbetsplan. Här kan du läsa mer om vad som gäller.

Sverige har en unik berggrund där många av de mineral vi är beroende av idag går att hitta och utvinna. Svensk mineralutvinning är sedan länge en viktig bas för export och i vissa regioner är sektorn dessutom mycket betydelsefull för syssel-sättningen.

Den som vill leta efter mineral i Sverige kan få tillstånd till det enligt minerallagen, oavsett vem som äger marken. Med ett undersöknings-tillstånd får tillståndshavaren en ensamrätt att undersöka ett visst område. Det innebär att ingen annan får leta efter mineral där.

Den som har ett under-sökningstillstånd kallas för **tillståndshavare** och kan vara antingen ett företag eller en privatperson.

Godkänd arbetsplan behövs

Om den som söker ett undersökningstillstånd får det beviljat så kan inte några undersökningar börja med en gång. Tillståndet i sig ger inte rätt att göra några arbeten utöver det som allemansrätten tillåter. För att få börja undersöka behöver tillståndshavaren även ha en detaljerad arbetsplan. Den ska bland annat visa vilka arbeten som är planerade och inom vilken del av undersökningstillståndet de ska utföras. I de flesta fall berörs bara mindre områden inom ett undersökningstillstånd.

I arbetsplanen ska tillståndshavaren också ta på sig betalningsansvar (ställa säkerhet) för eventuella skador eller intrång som arbetena kan orsaka. Oftast är påverkan på marken och miljön mycket liten.

Planen ska skickas till de som berörs

Innan arbetet kan börja ska du som är direkt berörd av undersökningarna få möjlighet att titta på arbetsplanen. I de flesta fall får du planen med posten. Om du har invändningar mot arbetsplanen så behöver tillståndshavaren ändra den eller försöka komma överens med dig. Kommer ni inte överens så kan tillståndshavaren be Bergsstaten att pröva planen.

Skador ska undvikas om det går

Tillståndshavaren ska så långt det är möjligt utföra undersökningsarbetet så att inte skador och intrång uppstår. Om sådant ändå sker ska tillståndshavaren betala ersättning.

Undersökningstillståndet innebär inte något undantag från andra lagar och regler. Tillståndshavaren har ansvar för att ta reda på vad som krävs och se till att alla krav är uppfyllda innan undersökningsarbetet kan börja. Vad som krävs beror på vilken typ av arbete som ska utföras och var. Till exempel kan det behövas tillstånd från kommunen eller länsstyrelsen.

Så länge gäller tillståndet

Ett undersökningstillstånd gäller i regel i tre år. Därefter har tillståndshavaren möjlighet att ansöka om förlängningar av giltighetstiden. Ett undersökningstillstånd kan vara giltigt upp till 15 år.

Lång process till färdig gruva

Det är myndigheten Bergsstaten som utreder och fattar beslut om vem som får undersökningstillstånd och var någonstans. Endast ett fåtal av de områden som undersöks visar sig innehålla mineralfyndigheter som är värda att utvinna. När en sådan fyndighet har hittats krävs flera omfattande provningar innan en gruva kan starta.

På www.bergsstaten.se finns mer information om prospektering och vilka regler som gäller.

Vägen till en gruva

